

TÜRKDÜLÜ

16 Birincikânun Cumartesi 1939

GÜNLÜK SİYASİ GAZETE

On dördüncü yıl: 2557

ÇEMBERLAYN FRANSADA

BUGÜN

İtalya hariciye nazırı
bir nutuk söyleyecek

Kont Ciano

Paris, 15 [Radyo] —
Kont Ciano bu sabah bey-
nelmilel vaziyet hakkında
mühim bir nutuk söyleye-
cektir. Bu nutukta, bugün-
kü Avrupa vaziyeti karşı-
sında İtalyanın siyaseti izah
olunacağı tahmin edilmek
tedir.

Bir Bulgar heyeti Mos-
kovaya gidecek

Londra, 15 [Radyo] —
Gelecek hafta, bir Bulgar
iktisadi heyeti Moskovaya
gidecektir.

Mısır Kralının amucası

Kızılay Cemiyetimize
Bin İngiliz lirası
gönderdiler

Londra, 15 [Radyo] —
Mısır Kralının Amucaları
Prens Ali İngiliz Kızılla-
na bin İngiliz lirası gönder-
miştir. Prens Ali Fransız
Kızılla ile Türk Kızıllaına
aynı miktarda teberrularda
bulunmuşlardır.

Millî Şefimiz Erzincana Vardılar.

İnönü, Erzurumdan ayrılmadan önce, seya-
hatleri hakkındaki ihtisaslarını anlattılar.

Ankara, 15 [A.A.] — Dün akşam saat 24 de Er-
zurumdan ayrılan Millî Şef İnönü, saat 13 de Erzincana
varmış ve büyük tezahüratla karşılanmıştır.

Millî Şef Erzurumdan ayrılmadan önce, şeref ver-
miş oldukları süvarede, seyahatleri hakkındaki ihtisas-
larını cemiyete ifade ederlerken, Erzurum ziyaretinden
ve tetkiklerinden memnun olduklarını söylemiş ve de-
miştir ki:

«Kânunevvel ortasında buraya benim için hasret çek-
tiğim bir zevk idi. Sonbaharın sonunda her tarafla yo-
lu kesen Erzuruma çetin kış günleri muntazam surette
gelip gitmek, Cumhuriyetin muvaffakiyeti olmuştur. Bu
neticeye varmak için katlandığımız uzun sabırların
eziyeti Erzurumluların canlı ve neşeli hayatı içinde, bir
günde unutulmuştur.»

Son Harbin En Büyük Muharebeleri

Suamussalmide Kar- lar Tamamile Kana Boyanmıştır

Helsinki, 15 [Radyo] —
Hava mahalefeti dolayısıyla
hava faaliyeti yoktur. Şi-
malî Finlândiyada bir taya-
re düşürülmüştür.

Londra, 15 [Radyo] —
Rus taarruzu Petsamoda
yeniden şiddet kespmiştir.

Londra, 15 [Radyo] —
Norveçten bildirildiğine gö-
re Norveç, Finlândiya hu-

dudunda şiddetli bir infilâk
işidilmiştir. İnfilâkın, Finlân-
dialılar tarafından ateşle-
nen nikel madenlerinde vu-
ku bulunduğu zannolunmak-
tadır.

Suamussalmide şiddetli
muharebeler vuku bulmak-
tadır. Bu mücadeleler o ka-
dar şiddetli devam ediyor-
[Sonu dördüncü sayfada]

Çinliler, Japonları mağlûp ediyorlar Vukubulan bir muharebede iki bin Japon öldü.

— Yazısı üçüncü sayfada —

BAŞVEKİL

Fransadaki İngiliz
kuvvetlerini teftiş
edecek

B. Çemberlâyn

Londra, 15 [Radyo] —
İngiliz Başvekili, Fransada
İngiliz Sefiri vaziyetini tet-
kik etmek üzere birkaç gün
için Fransaya gitmiştir.

İngiliz tayareleri Al-
man müstahkem
mevkilerinde

Londra, 15 [Radyo] —
Dün İngiliz tayareleri Al-
man müstahkem hatları ve
nehir ağzlarında uçmuşlar-
dır.

Bir İngiliz Sarnıç ge-
misi torpillendi

Londra, 15 [Radyo] —
7390 tonluk bir İngiliz Sar-
nıç gemisi, Şimal denizinde,
bir Alman tahtelbahiri ta-
rafından torpillerlenmiştir.

Yurdumuzun güzel yemiş-
lerini yemek hem bir zevk,
hem de bir vatan meselesidir.

ŞEHİR HABERLERİ

BELDİYE REİSİ DİYOR Kİ :

Şehir Karanlıkta Kalmıyacaktır. İhtikâr Yapanlar Hakkında Kanunî Takibat Yapılacaktır.

Valimiz

Bugün Ankaraya gidiyor.

Valimiz Recai Güreli bu sabah Kütahya trenile Ankaraya gidecektir. Valimiz dahiliye vekâletile temasta bulunacak ve şehir plânının biran evvel ikmal ettirilmesi için çalışacaktır.

Muhtarlar

Valimizin riyasetinde bir toplantı yaptılar.

Merkeze bağlı köy muhtarları, dün umumî melis salonunda vali Recai Gürelin başkanlığında bir toplantı yapmışlardır.

Bir saat devam eden bu toplantının esas mevzuunu teşkil eden ana hatlardan biri, 940 yılı bütçelerinin tertip ve tanzimi idi. Bu hususta valimiz, icabeden direktifleri verdikten sonra, köy kalkınması hakkında da ayrıca izahat vermiştir.

Yeni sene başından itibaren köylerimizde bilmum yollar, fidanlıklar ve mekteplerin inşasına başlanacaktır.

Tecavüz etmek istemiş

Anafartalar mahallesinden Osman oğlu 14 yaşlarında Ali isminde birisi. aynı mahalleden kunduracı İsmailin 6 yaşlarındaki çocuğuna sataştığından ve çocuk yüz vermediğinden Ali yi tokatladığı iddia edilmiş her ikisinde yakalanarak, haklarında tanzim edilen evrakla birlikte adliyeye verilmiştir.

Şehrimiz elektrik santralının mazotsuz kaldığı ve bu yüzden de yakında ceryanın kesileceği hakkındaki halk arasında dolaşan bazı şayialar etrafında, dün belediye reisi Naci Kodanazı ziyaret ederek kendisinden bu işin aydınlatılmasını rica ettik.

Bu hususta Naci Kodanaz şu beyanatta bulundu:

Dünya vaziyeti dolayısıyla mazot istok etmenin imkânı yoktur.

Santralin aylık ihtiyaçlarını imkân dahilinde temine çalışmaktayız. Ticaret vekâletine müracaat ettik. Onlar da, ihtiyacımız olan mazotun gönderilmesi için gaz kumpanyasına emir verdiler.

Buna nazaran, elektrik ceryasının kesileceğini, halkın gaz ve lamba tedarik etmesi hakkındaki şayialar asılsızdır. Yalnız tenviratı umumiye lambalarında tasarruf yapmak zaruretindeyiz.

Bu izahatı aldıktan sonra, son haftalar içerisinde şehrimizdeki gıda ve diğer bilmum maddelerin birdenbire yükselişinin sebeplerini ve bunlara karşı alınacak tedbirleri sorduk. Naci Kodanaz bunlar hakkında da ezcümle dedi ki:

Bu husus etrafında, valimizin riyaseti altında ticaret odasında bir toplantı yapıldı. Bu münasebetle, piyasada muhtelif eşyalar üzerinde fiyat yükselişlerinin sebepleri ve bunlara âmil olan işlerin neler olduğu görüşüldü. Ticaret odası, bu hususta mütealeasını yakında bir rapor halinde verecektir.

Esasen belediye, gıda

maddeleri üzerinde sıkı kontrol yapmaktadır. İhtikâr maksadile fiyat yükseltenler hakkında kanunî takibat yapılacaktır.

Yine bu cümleden eşya fiyatlarını bildiren ve her vatandaşın görebileceği bir şekilde etiketler asmak mecburiyeti konmuştur.

Türkdili de, hükümetimizin el koyduğu bu işlerin, pek kısa bir zamanda düzeleceğini ümit etmektedir.

Daimî Encümen toplantısı

Vilâyet Daimî Encümeni Vali Recai Gürelinin başkanlığında toplanarak, hususî muhasebe memurları için üçyüz adet tercümei hal varakası ile nafia dairesi için keşf avrakı mukavele ve ölçü cetvellerinin mübayaasını, Bandırma - Gönen yolunun 5+400 üncü kilometresindeki ahşap köprüünün beton armeye tahvili işini, Balıkesir - Edremit yolunun mebdeden 10 ncü kilometre arasındaki bozuk kısım için taş ihzârı işinin eksiltmeye konulmasını, Ilıca - Bühraniye yolunun 52—102+700 ncü kilometreleri arasındaki bozuk kısmının tamiri için taş ve kum ihzarının emaneten yaptırılması ve bu meyanda dairelerden gelen diğer masraf evrakı üzerinde tetkikat icra ederek kararlar vermiş ve toplantı nihayet bulmuştur.

Tasarruf her insan için hayati bir zarurettir. Onun için bankada paranız, evinizde kumbaranız bulunsun.

Bisiklet teşvik

Müsabakaları yarın saat onda yapılacak

Bisiklet Azalığının, Kulübler arasında tertip ettiği bisiklet teşvik müsabakaları, yarın saat 10 da yapılacaktır.

Yarışlara iştirak etmek isteyen bilmum heveskâr gençler, bugün saat 18 zekadar isimlerini Gençlik Kulübüne yazdırmaları lâzımdır.

Yarış, İnhisarlar idaresi önünden başlayacak ve Paşaköyüne kadar gidilip gelindikten sonra, Halkevi önünde hitam bulacaktır. Buranın mesafesi 30 kilometredir. Bu yarışta derece alanlar, gelecek hafta da aynı dereceyi muhafaza ederlerse şehrimizden, diğer kulüplerle final maçına iştirak edeceklerdir.

15 gün sonra, şehrimizde, mülhakat kulüplerinin de iştirakile final maçı yapılacaktır. Birinci gelene bisiklet, ikinciye kol saati ve üçüncüye de bisiklet feneri verilecektir.

Ayvalıkta

Bu yıl zeytin mahsulü iyidir.

Yağlarda yükseliş göze çarpmaktadır.

Ayvalık, [Hususî] — Bu yıl zeytin mahsulü çok iyidir. Kazamız zeytincilerinde hummalı bir faaliyet göze çarpmaktadır. Toplanan zeytinler fabrikalara sevk edilerek işlenmektedir.

Yağ fiyatları günden güne yükselmekte ve limanımıza ecnebi firmaların gemileri gelerek fazla miktar da yağ almaktadır. Bu meyanda bir İtalyan vapuru kazamızdan yağ almak üzere limanımıza gelmiştir. Bu yüzden, halkımızın elinde mevcut yağlar dolgun bir fiyatla satılacağından, herkeste bir sevinç hissedilmektedir.

SON HABERLER

ÇEMBERLÂYNIN BEYANATI

Almanya, Polonya Tecavüzünü Unutturmak için Cihanın Nazarlarını Finlândiyaya Çevirmek istiyor.

İngiliz gemileri, düşman faik de olsa çarpışacaktır

Londra, 15 [Radyo] — Başvekil Çemberlâyn Avam Kamarasının dünkü toplanışında, Finlândiyanın uğradığı tecavüzden bahsetmiş ve çarpıştığı düşmandan çok daha az olan Finlândiya ordusunun gösterdiği yürekli muvaffakiyetleri tebarüz ettirmiş ve şunları söylemiştir:

— Rusların Finlândiyaya tecavüzü, dünyanın vicdanını aleyhlerine tahrik etmiştir. Bu tecavüzü, Almanya tasvip etmektedir. Bütün devletler Finlândiyaya yardım ediyorlar ve daha da edeceklerdir. Fakat Almanyanın gösterdiği mümanaşattan dolayı buna imkân bulamıyorlar. Biz, Finlândiyanın evvelce fabrikalarına ısmarlamış olduğu tayarelerin bir an evvel teslim edilmesini emrettik. Biz de ayrıca tayar ve malzeme göndereceğiz ve tecavüzün bu son kurbanına elimizden gelen yardımı yapacağız.

Alman propagandası, Almanyanın Polonyaya yaptığı tecavüzü unutturmak için cihanın nazarlarını Finlândiyaya çekmek istiyor. Mayır! Almanyanın Polonyaya nasıl taarruz ettiğini unutmuyacağız. Almanyaya karşı mücadelemiz devam edecektir. Ta ki, medenî Avrupa zorbalıktan kurtulsun.»

Başvekil, bundan sonra Hindistanla dominyonların gösterdikleri büyük fedakârlıklardan bahsetmiş, Kanada, Avusturalya ve cenubi Afrikadan gelecek olan yeti tayyare filolarıyla tayar ve silahların harekete müheyya olduklarını söylemiş, Kralın

garp cephesinde yaptığı teftişleri ve intibalarını anlatmış ve sözü dünkü deniz harbine çevirerek şunları ilâve etmiştir:

— Harp gemilerimiz, düşmanı nerede bulurlarsa bulunsunlar, velev kendilerine faik dahi olsa, onunla çarpışacaklardır. Ni tekim, dünkü deniz harbinde Alman gemisinin topları bizimkilerin toplarından büyük olduğu halde gemilerimiz kahramanca ateş açmışlar ve denizi bir korsan mesinden temizlemişlerdir.»

İngilizler

Gülle ile delinmiyen otomobil lâstığı icat ettiler.

Londra, 15 [Radyo] — İngilizler askeri kamyonlar için kurşun ve güllenin delmediği lâstikler icat etmişlerdir.

Bunlara bir gülle isabet ettiği zaman tekerlekler kırılıyor, fakat lâstik delinmiyor ve bu lâstikler tekrar kullanılıyor.

Çinliler

Japonları mağlûp ediyor.

Paris, 15 [Radyo] — Çin mukavemeti, Japonların şimdiye kadar işgal ettikleri hattı terketmeğe sevk etmiştir.

Mağlûp olan Japonlar, Kanton ve Şansdaki ilk siperlerine çekilmeğe mecbur kalmışlardır.

Japonlar geçen gün vukubulan muharebede iki bin ölü vermişlerdir.

Almanya, İranda propaganda yapıyormuş

Londra, 15 (Radyo) — Türkiye hükûmeti nezdinde propagandaları fayda veremeyince Almanlar, propagandalarını İrana tevcih etmişlerdir.

Londra, 15 (Radyo)—Alman radyosu tarafından ve rilen İngiltere ile İran arasında açıldığı hakkındaki haberlerin aşı yoktur.

Graf Spee Alman zırhlısı Montivodada bekliyor

BEŞ İNGİLİZ HARP GEMİSİ ALMAN ZIRHLISINI BEKLİYOR

Alman zırhlısını Uruguay tersaneleri tamir etmiyor

Londra, 15 [Radyo] — Millî Müdafaa Nazırı, Lordlar kamarasında Fon Graf Spee gemisi hakkında beyanatta bulunmuştur.

Graf Spee, Montavidodan gece 11,15 de ayrılmadığı taktirde harbin sonuna kadar Urugovay tarafından tevkif edilecektir.

Urugovay hükûmetinin Spee yüzünden müşkül ve ziyette olduğu söylenmektedir.

Diğer taraftan Urugovay hükûmeti, Graf Speenin vaktile batırılmış olduğu gemilerden aldığı esirleri serbest bırakacağını vadetmiştir.

İngiliz mehafili, Graf Speenin 11 inçlik toplarla mücehhez olduğunu ve İngiliz krovazörlerinden çok kuv-

vetli olduğunu söylemektedir.

Aynı mehafil, Montevideo harbinin İngiliz krovazörlerinin nelere kadir olduğunu gösterdiğini zikretmektedirler.

Londra, 15 [Radyo] 1928 tarihli hava itilâfı bir taraf bir geminin tamiri için 24 saatten fazla kalmasını kabul eder. Yalnız gemi bir düşman tarafından yaralanmışsa daha fazla kalamaz.

Graf Spee, limandan ayrılmadığı takdirde tevkif olunacaktır.

Londra, 15 [Radyo] Alman cep gemisi denize çıkabilecek vaziyette ise de muharebeye girişebilecek bir halde değildir.

Bugün gemiyi mütehassıs-

lar muayene etmişlerdir.

11 Pusluk toplarından altı tanesinin kullanılmaz halde bulunduğu söylenmektedir.

Londra, 15 [Radyo] — Ajaks ve Eşilus gemileri beraber beş İngiliz harp gemisi Montevit açıklarında Graf Speeyi beklemektedir.

İngiliz krovazörü Ekseter limanına girmiş, yaralanmış, yaralanmaz uzaklaşmıştır.

Londra, 15 (Radyo) — Urugovay resmî makamlarının Graspeenin kalmasına müsaade verip vermediği mechuldür. İlk haberlere göre müddetin kırk sekiz saat daha uzatıldığı, sonraki haberlere göre daha uzatılacağı bildirilmektedir.

Montevideo tersaneleri Gr- [Sonu dördüncü sayfada]

Son harbin en büyük muharebeleri

[Baş tarafı birinci sayfada]
ki, beyaz karların üzerinde kıp kırmızı kan izlerini takip etmek mümkündür. Burada cereyan eden muharebeler son harbin en büyük muharebeleridir. Bu şiddet te muharebeler Polonyada da vuku bulmamıştır.

Finlândiyalılar bu munta kaya yeni kuvvetler sevk etmektedir.

Helsinki, 15 [Radyo] — Finlândiya merkez cephesine yapılan Rus taarruzu akım kalmıştır.

Burada mukabil taarruza geçen Finlândiyalılar, hududa otuz kilometre mesafeye kadar koğalanmışlardır.

Graf Spee

Alman zırhlısı Montivodada bekliyor

[Baş tarafı üçüncü sayfada]
af Speeyi tamir etmeyi kabul etmemektedirler

Dün gece Nazi gemicileri nevmidane gemiyi tamir uğraşmışlardır.

Londra, 15 (Radyo) — Bu günkü bazı Londra gazetelerinin yazdığına ve henüz teeyyüt etmiyen bir habere göre, Ark Royal ile diğer bir İngiliz zırhlısı Montevideoya hareket etmişlerdir.

Kayıp tasdikname

939 Senesinde Balıkesir lisesi birinci devre, birinci sınıfından aldığım tasdiknameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü olmadığı ilân olunur.

Aygören mahallesinde 6 numarada
Hüseyin oğlu 1634

Kenan Eğilmez

Kayıp bono

Ziraat bankası Balıkesir şubesinden aldığım 23-12-939 vadeli ve [400 — 14052] numaralı ve 416 liralık vade li tevdiat bonomu zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Balya maden şirketinde bekçi
İskender Araş

Taarruza başlamadan evvel Finlândiyalıların kendi istekleriyle tahliye ettikleri hudud civarındaki köy ve kasabalar hâlâ yanmaktadır.

Londra, 15 [Radyo] — Finlândiya resmî tebliğine göre, Karelideki mevzî muharebelerde on bir Sovyet tankı tahrip edilmiştir.

Şarkta, Ruslar netice alamamaktadırlar. Ruslar Sovide boğucu gazlar kullanmaktadırlar. Borkuo adalarını Finlândiya filosu bombardıman etmiştir.

Londra, 15 [Radyo] — Üç gün devam eden muharebelerde iki Sovyet alayı imha edilmiştir.

Belediye ihtisas mevkileri

İcra Vekilleri heyeti, yeni barem kanununa göre tespit edilmiş bulunan belediyelerin ihtisas mevkilerine ait kararname projesini tasvip etmiştir. Bu karname ile belediyelerimizde ihtisas mevkii sayılan yerleri yazıyoruz:

Sivas merkez belediyesi elektrik idaresi müdür ve mühendisliği, Menemen belediyesi fen memurluğu ve elektrik fen memurluğu, Bursa belediyesi elektrik fen heyeti şefliği ve elektrik müessesesi müdürlüğü, Mersin belediyesi süt çocuğu muayene ve tedavi evi mütehasssısı hekimliği, Balıkesir belediyesi başmühendisliği, Gaziantep belediyesi elektrik, içme su işletme ve fen müdürlükleri, Adana belediyesi hukuk işleri, fen işleri müdürlükleri, çocuk mütehasssılığı, mimar ve mühendisliği, bakteriyolog veya mezbaha müdürlüğü.

TÜRKDİLİ

Günlük siyasi gazete

Sahibi : Balıkesir mebusu

HAYRETTİN KARAN

Neşriyat müdürü

FUAT BİL'AL

Yıllığı: 800, altı aylığı 400 kr.

Sayısı (3) kuruştur.

Adres: Balıkesir Türkdili

TÜRKDİLİ MATBAASI

Vilâyet matbaası, Türkdili matbaası adı altında gazetemizin idaresinde faaliyete geçmiştir.

14 Seneden beri muntazaman çıkan ve karilerine hizmet eden « TÜRKDİLİ » gazetesi bu suretle daha geniş bir şekilde çalışmaya başlıyor:

TÜRKDİLİ MATBAASI

Ucuz, temiz ve süratle herkesin ihtiyaçlarına cevap verecek, herkesi memnun edecek bir şekle kurulmuştur.

TÜRKDİLİ MATBAASI

Her yerden sipariş kabul eder ve istenildiği şekilde hazırlar.

DİKKAT: Matbaa i rile alâkadar her türlü muhaberat için şu adrese müracaat edilmelidir:

Türkdili matbaası - Balıkesir

KIRTASIYECİ

KADRI UZKUR

Paşacami caddesinde her türlü kirtasiye levazımını ucuz olarak temin edebilirsiniz.

Mektep deftri - Kitap - Her çeşit kâğıtlar

DOKTOR

Fahriye Altaylı

KADIN HASTALIKLARI VE DOĞUM
BİRİNCİ SINIF MÜTEHASSISI

Muayenehane: Millî kuvvetler caddesi No: 134
PAZAR GÜNÜNDEN BAŞKA HER GÜN SAAT
15 DEN 18 ZE KADAR HASTALARINI KABUL
VE TEDAVİ EDER.